

UTICAJ ERGP NA USPOSTAVLJANJE JEDINSTVENOG TRŽIŠTA POŠTANSKIH USLUGA EVROPSKE UNIJE ¹

Sonja Gezović, Perica Milić
RATEL

sonja.gezovic@ratel.rs, perica.milic@ratel.rs

Sadržaj: *Grupa Evropskih Regulatora za poštanske usluge (ERGP) je telo koje priprema materijale koji služe za donošenje odluka, diskusiju i pružanje saveta Evropskoj komisiji (EK, Komisije) o poštanskim uslugama, u cilju uspostavljanja jedinstvenog poštanskog tržišta. Takođe, olakšava koordinaciju i saradnju između zemalja Evropske unije (EU) i Komisije. Ovim radom se istražuje uticaj radnih grupa ERGP-a na odluke Evropske komisije i nacionalnih regulatornih tela kao i formiranje nacionalne politike na polju poštanskih usluga.*

Ključne reči: poštanska usluga, ERGP, nacionalno regulatorno telo, jedinstveno tržište

1. Uvod

Prema podacima Svetskog poštanskog saveza za 2012. godinu evropsko tržište činilo je više od četvrtine svetskog poštanskog tržišta (351 milijarda pisama i 6,4 milijardi paketa). [10]

U Evropi se godišnje prenese 135 milijardi pošiljaka, uključujući i oko 72 milijarde pisama i 4 milijarde paketa koji tranzitiraju preko teritorije Evrope. Prihod od poštanskih usluga čini oko 1% nacionalnih BDP (150 milijardi evra). U Evropi, u poštanskoj delatnosti, je zaposleno oko 2 miliona ljudi koji dnevno povezuju oko 800 miliona korisnika. [15]

Prikazani podaci ukazuju na veliki značaj poštanske delatnosti i neophodnost uspostavljanja zajedničkih pravila za obavljanje poštanskih usluga širom Evrope, što je u velikoj meri postignuto stvaranjem jedinstvenog tržišta EU. U cilju efikasnog funkcionisanja poštanskog tržišta, promovisanja konkurencije i ujednačavanja visokokvalitetnih i pristupačnih usluga na teritoriji EU, Evropska komisija je osnovala Grupaciju evropskih regulatora za poštanske usluge (ERGP).

Oblast poštanskih usluga pored ERGP-a, podržavaju i prate i druge međunarodne organizacije, u koje su uključene i evropske zemlje koje nisu članice EU: CERP, POSTEUROP.

Ovim radom se istražuje uticaj ERGP-a na odluke Evropske komisije kao i na formiranje jedinstvene politike na polju poštanskih usluga. U radu je između ostalog dat

---

¹ Stavovi izneti u ovom radu predstavljaju lične stavove autora i ne predstavljaju nužno i stavove Regulatorne agencije za elektronske komunikacije i poštanske usluge

pregled kompetencija i uticaja ovih relevantnih institucija na evropsko tržište poštanskih usluga i njihove veze.

2. Evropska Komisija i jedinstveno tržište poštanskih usluga

Ekonomski aspekt osnivanja Evropske unije podrazumeva uspostavljanje unutrašnjeg tržišta i obezbeđivanje trajnog razvoja koji je zasnovan na uravnoteženom ekonomskom rastu, stabilnim cenama i visoko konkurentnoj tržišnoj privredi, koja doprinosi punoj zaposlenosti i društvenom razvoju. U funkciji navedenog, u okviru EU je uspostavljena ekonomska, carinska i monetarna unija, zasnovana na pravima 4 slobode: razmene robe, usluga, kapitala i radne snage.

Evropska Komisija, kao politički nezavisna institucija, zastupa i podržava interese EU u celini. U okviru institucionalnog sistema EU, ona predlaže zakone, politike, programe, i aktivnosti i odgovorna je za primenu odluka Parlamenta i Saveta EU. Isključivo pravo inicijative u oblasti zakonodavstva čini je pogonskom snagom evropske integracije. Ona priprema i zatim primenjuje zakonske instrumente koje usvajaju Savet i Evropska skupština u vezi sa politikama EU. Komisija takođe ima pravo da sprovodi, upravlja i kontroliše. Ona je odgovorna za planiranje i sprovođenje zajedničkih politika, izvršenje budžeta i upravljanje programima EU, kao i primenu evropskog zakona.

Svrha poštanske politike unije je uspostavljanje jedinstvenog unutrašnjeg EU tržišta poštanskih usluga. Značaj poštanskih usluga za ekonomski prosperitet, socijalnu dobrobit i koheziju EU čini važnu oblast delovanja EK.

Glavni ciljevi zakonodavstva EU u oblasti poštanskih usluga su:

- definisanje univerzalne poštanske usluge kao najmanjeg skupa usluga propisanog kvaliteta koji mora biti obezbeđen u svim zemljama EU, po pristupačnim cenama za dobrobit svih korisnika, bez obzira na njihov geografski položaj;
- obezbeđivanje održive osnove koje garantuju pružanje univerzalnog servisa;
- poboljšanje kvaliteta poštanskih usluga uspostavljanjem zajedničkih standarda kvaliteta za međunarodne pošiljke u okviru EU, tako da nacionalni standardi budu utvrđeni i propisani, a da performanse merenja (rezultati) budu objavljeni;
- uspostavljanje principa troškovno orijentisanih cena i finansiranja obavljanja univerzalnog servisa na transparentan način;
- podsticanje usklađivanja tehničkih standarda u interesu korisnika;
- uspostavljanje žalbenih procedura za korisnike poštanskih usluga;
- uspostavljanje nezavisnih nacionalnih regulatornih organa.

Na osnovu postavljenih ciljeva, Evropska komisija se stara da:

- osigura uslove za fer konkurenciju;
- ohrabruje i pomaže poštanski sektor za brzo i efikasno prilagođavanje tehnološkom napretku i promeni u potražnji;
- obezbedi da se prilikom donošenja i sprovođenja regulative uvažavaju potrebe korisnika, interesi zaposlenih i opšti značaj poštanskog sektora za ekonomski, kulturni i socijalni razvoj i koheziju EU;
- koordinira razvoj poštanske politike sa drugim politikama EU i obezbeđuje dosledni pristup kod problema koji se preklapaju;
- definiše međunarodni poštanski saobraćaj u skladu sa navedenim ciljevima.

Sa aspekta poštanske delatnosti i ciljeva politike EU u stvaranju jedinstvenog tržišta za poštanske usluge, sve države članice moraju osigurati osnovni skup usluga (univerzalnu poštansku uslugu-UPU) i to:

- prikupljanje, sortiranje, transport i uručenje pisama do 2 kg i pakete do 10 kg;
- obavljanje registrovanih i vrednosnih usluga;
- dostavu najmanje 5 dana u nedelji;
- pristupačne cene;
- dostupnost za sve građane.

Osnova za uspostavljanje navedenog cilja postignuta je uvođenjem konkurencije kroz postepeno otvaranje tržišta (proces liberalizacije je završen krajem 2012. godine).

3. Poštanske usluge i pokazatelji tržišta EU

U 2013. godini prihod poštanskog sektora EU bio je 91 milijardu € ili 0,72% od BDP-a EU (pismonosne usluge učestvuju sa 44 milijardi € ili 0,34 % BDP-a). Više od 1,2 miliona ljudi je zaposleno kod davalaca UPU, a i drugi operatori poštanskih usluga takođe radno angažuju značajan broj zaposlenih. [11]

Poštanski sektor se ubrzano menja. Tradicionalne usluge zamenjuju digitalne, što se najviše odražava na pismonosni saobraćaj koji beleži pad u mnogim zemljama. Kontinuirano povećanje obima paketa, kao posledica razvoja e-trgovine implicira da je neophodno redefinisane mnogih procedura u „poštanskoj industriji“ kako bi se olakšao prenos robe kupljene preko interneta.

Poštanske usluge imaju ključnu ulogu u efikasnom i dinamičnom jedinstvenom tržišta EU i od velikog značaja su kako za preduzeća, tako i građane EU, zbog čega Evropska komisija u kontinuitetu radi na poboljšanju kvaliteta i pristupa poštanskim uslugama.

Sa aspekta EU, u cilju utvrđivanja nivoa napretka i ujednačavanja tržišta, uporedno se anlaniziraju cene i tranzitno vreme kao indikator kvaliteta.

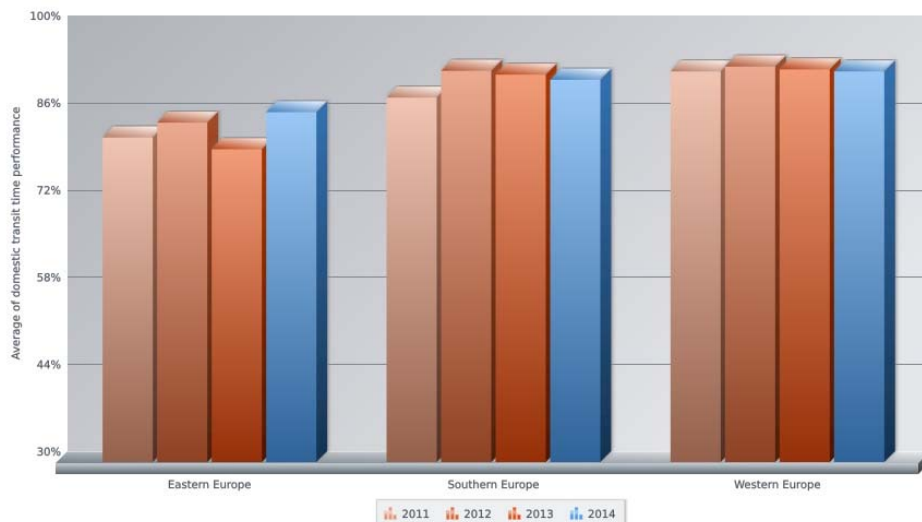
Na grafikonu koji sledi dat je uporedni pregled cena u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju za prioriteta pisma do 20 g u indikatoru koji ujednačava cenovne razlike između zemalja (in Purchasing Power Parities).

Slika 1. Cene za prioriteta pisma u međunarodnom i unutrašnjem saobraćaju PPPs (2014) [12]

Na osnovu grafikona se može uočiti da na tržištu EU, sve zemlje naplaćuju veće cene za međunarodni saobraćaj, u odnosu na cene u unutrašnjem saobraćaju, s tim što su najveće razlike u cenama kod zemalja koje su pristupile EU posle 2004. godine.

Drugi aspect, kvalitet usluge sagledava se kroz rezultate nezavisnog merenja tranzitnog vremena po standardu EN 13850. Tranzitno vreme predstavlja vreme koje je potrebno za uručenje pošiljke. Ono se meri od trenutka slanja do momenta uručenja primaoca (na kućnu adresu ili prostoriju primaoca).

Slika 2: Performanse tranzitnog vremena u unutrašnjem saobraćaju (Domestic transit time performance) [12]

Na slici 2 su prikazani procentualni rezultati merenja tranzitnog vremena dostave prioriternih pisama narednog dana (**D+1**), korišćenjem standardizovane metodologije. Zemlje su sistematizovane u 3 grupe na osnovu BDP-a po stanovniku i godine kada su pristupile EU:

- **Zapadne zemlje:** Austrija, Belgija, Danska, Finska, Francuska, Nemačka, Irska, Luksemburg, Holandija, Švedska i Velika Britanija;
- **Južne zemlje:** Kipar, Grčka, Italija, Malta, Portugalija i Španija;
- **Istočne zemlje:** Bugarska, Hrvatska, Češka, Estonija, Mađarska, Letonija, Litvanija, Poljska, Rumunija, Slovačka i Slovenija.

Većina zapadnih i južnih zemalja ispunjava ciljeve kvaliteta (za D+1 90%), dok performanse istočnih zemalja "variraju".

Na osnovu prikazanih parametara, zaključuje se da i dalje postoje značajne razlike kod zemalja članica EU, tako da su i nadalje aktivnosti EK usmerene na pronalaženju modela koji će doprineti bržem ujednačavanju tržišta.

4. Relevantne međunarodne organizacije na poštanskom tržištu

Kako bi se poštanske usluge nesmetano obavljale širom sveta, neophodni su bilateralni i multilateralni sporazumi. U cilju formiranja jedinstvenog poštanskog tržište na globalnom nivou, osnovane su međunarodne organizacije koje objedinjavaju i podržavaju interese učesnika na tržištu.

4.1. Svetski poštanski savez (SPS Universal Postal Union)

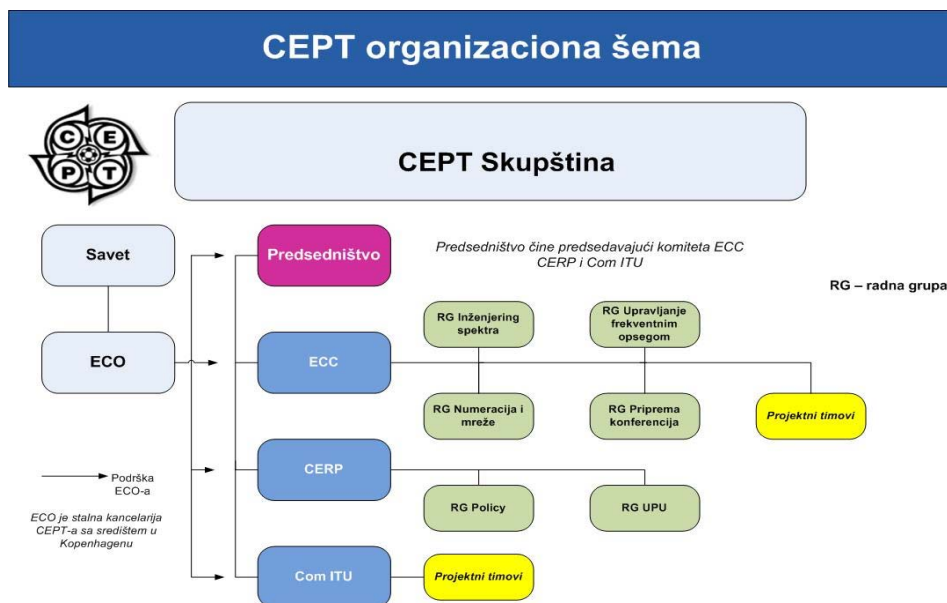
Kao najstariji oblik multilateralne saradnje u svetu, 1874. godine osnovan je Svetski poštanski savez. SPS okuplja 192 zemalje članice. Osnovna uloga je povezivanje i saradnja između vlada, poštanskih operatora, nacionalnih regulatornih tela i drugih zainteresovanih strana poštanskog sektora. Zadaci SPS između ostalih su: održavanje univerzalne poštanske usluge i mreže; utvrđivanje pravila za međunarodnu razmenu pošiljaka između zemalja članica; davanje preporuke za modernizaciju proizvoda i usluga, stimulisanje rasta obima i poboljšanja kvaliteta poštanskih usluga, a sve u cilju zadovoljenja potreba korisnika. [10]

Kako bi ova najveća poštanska organizacija efikasnije funkcionisala, formirano je sedamnaest regionalnih unija (Rus) ograničenog delovanja. Područje Evrope pokrivaju CEPT (evropska organizacija o poštanskoj i telekomunikacionoj administraciji) i POSTEUROP (Udruženje evropskih operatora).

Na pretposlednjem kongresu u Dohi, jednoglasno je usvojena rezolucija kojom je EU formalizovan status posmatrača. Iako još uvek nije član SPS, EU učestvuje u radu svih organa Svetskog poštanskog saveza.

4.2. Evropska organizacija o poštanskoj i telekomunikacionoj administraciji (CEPT)

CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations) je evropska organizacija o poštanskoj i telekomunikacionoj administraciji koja je osnovana 1959. godine. Posluje kroz tri komiteta (slika 3), od kojih je jedan Komitet za poštansku regulativu (CERP).

Slika 3: CEPT organizaciona šema [13]

CERP je osnovan 1992. godine i okuplja predstavnike ministarstava i poštanskih regulatornih organa iz 46 država. To je važna institucija i bitan partner Evropskoj Komisiji kada je reč o međunarodnim pitanjima izvan EU .

Sastavna tela CERP su:

- ❖ Upravljačka grupa (Steering group);
- ❖ Radne grupe;
- ❖ Projektni timovi (po potrebi);
- ❖ Jedinice sa specijalnim zadatkom.

Upravljačka grupa koordinira rad svih radnih grupa, projektnih timova i jedinica sa specijalnim zadatkom, kako bi se izbegla dvojnost u radu. Upravljačka grupa CERP-a predstavlja podršku predsedniku, nema moć odlučivanja, već samo pravo delegiranja zadataka.

Uloga CERP je da:

- ispita poštanske regulatorne poslove u evropskom okviru, razgraničavajući regulatorni i operativni aspekt;
- uspostavi i održava odnose sa predstavnicima nadležnih organa i udruženja koja se bave pitanjima poštanske regulacije;
- proceni uticaj međunarodnih regulatornih politika u svim zemljama CEPT i da uspostavi neophodne kontakte sa Evropskom unijom;
- delegira predloge na osnovu postignutih rezultata radnih grupa, kada je to moguće.

Savetodavni status u CERP-u imaju Evropska komisija i Sekretarijat Evropske asocijacije za slobodnu trgovinu (EFTA), dok Svetski poštanski savez ima status posmatrača sa mogućnošću učestvovanja na sastancima i radnim grupama CERP-a.

4.2.1. Radne grupe CERP-a

Do formiranja ERGP-a, poslovima poštanske regulative se bavio CERP. Od 2010. godine CERP je od većeg broja podgrupa i projektnih timova zadržao dve- jednu posvećenu saradnji sa Svetskim poštanskim savezom (CERP UPU), dok druga priprema akta i predloge izmena postojećih, odnosno priprema novu direktivu iz oblasti poštanskih usluga (CERP Policy).

4.2.1.1. Radna grupa CERP UPU

Radna grupa CERP UPU je zadužena za koordinaciju evropskog stava (pozicije) u okviru SPS-a, sa ciljem promovisanja konkurentnog poštanskog okruženja. Ova radna grupa priprema: godišnje sastanke Saveta, platformu za SPS kongres (razmatra i izrađuje predloge, razvoj zajedničke pozicije, i saraduje sa Evropskom komisijom u pitanjima SPS-a), podršku internacionalnom birou² (IB) u realizaciji projekata SPS-a (smernice za članove SPS-a u razvoju i uvođenju novih strategija i aplikacije) i razvija zajedničku poziciju zemalja članica.

4.2.1.2. Radna grupa CERP Policy

Radna grupa CERP Policy je zadužena za koordinaciju evropskog stava po pitanju liberalizovanog poštanskog tržišta. Radna grupa radi na: utvrđivanju uloge ministarstava u liberalizovanom tržištu, održivom razvoju i uticaju na buduće političke odluke, poređenju propisa u zemljama članicama, pravnim pitanjima u vezi sa Direktivom, analizi poštanskih politika koje doprinose evoluciji regulatornog okvira i daljem razvoju poštanske direktive

---

² Međunarodni biro pruža logističku i tehničku podršku organima UPU i služi kao kancelarija za vezu, informacija i konsultacija, i promovisanje tehničke saradnje između članova Unije

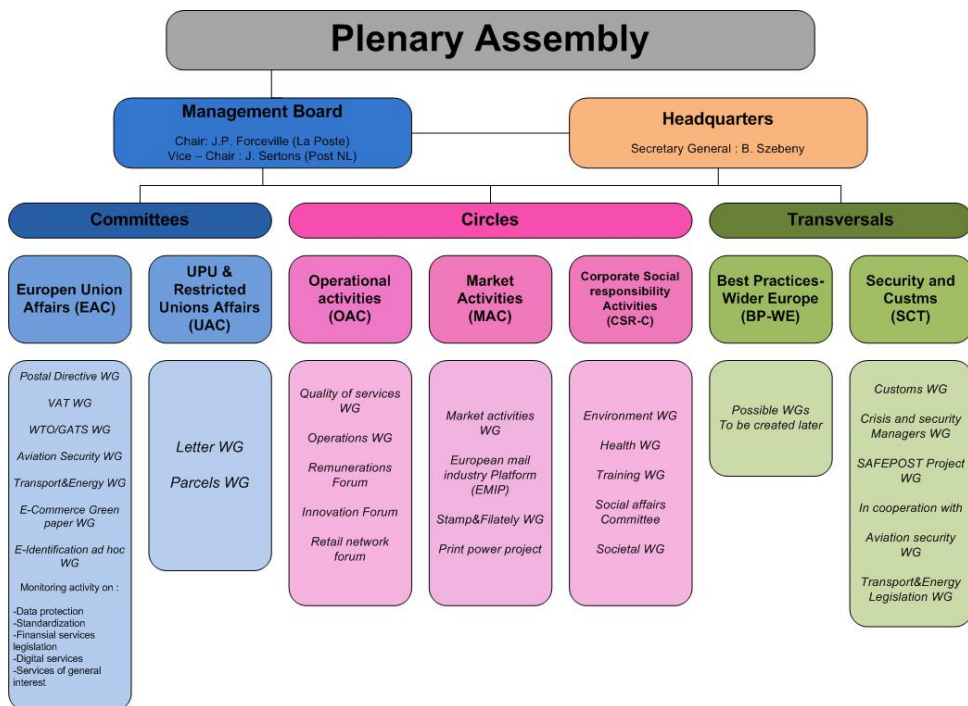
(uključujući opseg, definiciju i obim univerzalne poštanske usluge), razmeni informacija između ministarstava i regulatornih agencija, zajedničkom pristupu carinskim pitanjima, kao i razvoju zajedničke pozicije zemalja članica.

4.3. Udruženje evropskih operatora PostEurop

PostEurop je udruženje evropskih operatora formirano 1993. godine u cilju reprezentovanja interesa nacionalnih evropskih poštanskih operatora prema vladama ili regulatornim telima zaduženim za sprovođenje politike u poštanskom sektoru. .

Udruženje zastupa evropske javne poštanske operatore, broji 52 člana iz 49 zemalja i pokriva širok spektar aktivnosti po zajedničkim pitanjima i temama koje se tiču poštanske industrije: regulatornih poslova u Evropskoj uniji, međunarodnih regulatornih poslova SPS & Rus, operativnih i tržišnih poslova, korporativne društvene odgovornosti (CSR), najbolje prakse u Evropi, carinskih poslova i bezbednosti.

Na slici 4. prikazana je organizaciona šema PostEuropa. Plenarna skupština rukovodi udruženjem i na godišnjem plenarnom zasjedanju određuje ciljeve i strategiju Udruženja. Udruženjem upravlja Upravni odbor, koji je odgovoran za nadzor i praćenje sprovođenja strategije Udruženja na operativnom nivou i promovisanje rezultata i performansi poštanske delatnosti. Takođe sprovodi strateške aktivnosti i projekte u cilju podsticanja saradnje i inovacija. Upravni odbor bira se iz članstva PostEuropa na plenarnoj skupštini svake tri godine i upravlja, organizuje i administrira rad odbora komiteta, kao i ostalih odeljaka (Circles, Transversals) i pripadajućih radnih grupa. Sedište PostEuropa je u Briselu.

Slika 4. Organizaciona šema PostEuropa [15]

5. Evropska regulatorna grupa za poštanske usluge (ERGP)

Odlukom Evropske komisije (2010/ C 217/07), 10. avgusta 2010. godine, osnovana je Evropska regulatorna grupa za poštanske usluge (ERGP). ERGP se sastoji od 28 regulatornih agencija iz zemalja članica EU. Evropska komisija i nadzorni organi EAST, EEA (Norveška, Island i Lihtenštajn), i tri zemlje kandidati za ulazak u EU (Turska, Makedonija i Srbija) učestvuju kao stalni posmatrači u radu grupe. Drugi posmatrači mogu biti pozvani na sastanak ERGP.

Direktiva o poštanskim uslugama zahteva od zemalja EU da odrede jednog ili više nezavisnih nacionalnih regulatornih organa (NRA) za poštanski sektor, sa zadatkom da liberalizuju tržište, pospeše konkurenciju, da se staraju o javnom interesu. Misija ERGP je da obezbedi konsultacije, koordinaciju i saradnju između regulatornih organa i Evropske komisije.

Glavni zadaci ERGP-a su pružanje podrške EK:

- u jačanju unutarašnjeg tržišta poštanskih usluga;
- po svim pitanjima vezanim za poštanske usluge u okviru nadležnosti EK;
- u razvoju jedinstvenog tržišta poštanskih usluga kao i u pogledu dosledne primene regulatornog okvira za poštanske usluge u svim državama članicama;
- u organizovanju konsultacija sa operatorima i korisnicima, koje se sprovode u dogovoru sa Evropskom komisijom na otvoren i transparentan način.

Na slici 5 je prikazana organizaciona šema ERGP-a. Radna tela ERGP-a su predsedništvo, mreža za koordinaciju, radne grupe i ERGP sekretarijat. Radom radne grupe ERGP-a rukovodi predsednik. Na Plenarnom zasedanju, koje saziva predsednik, donose se odluke, usvajaju izveštaji radnih grupa, kao godišnji plan i program rada.

Predsedništvo, koga čine predsednik, bivši i budući predsednik, kao glavno savetodavno telo učestvuje u donošenju odluka. Ono razmatra najznačajnija pitanja iz oblasti funkcionisanja ERGP-a.

ERGP sekretarijat je deo Generalnog direktorata za unutrašnje tržište i usluge EK. On koordinira aktivnosti i predstavlja podršku ERGP-u u svim radnim grupama.

Mreža za koordinaciju (Contact network CN) je sastavljena od predstavnika regulatora svih članova i posmatrača, kojom predsedava predsednik ERGP. CN služi i za razmenu informacija između članova, po temama koje ne obrađuju radne grupe. Na sastancima CN se analiziraju materijali radnih grupa i dokumenti sa javnih rasprava i pripremaju predlozi za plenarno zasedanje ERGP.

5.1. ERGP radne grupe

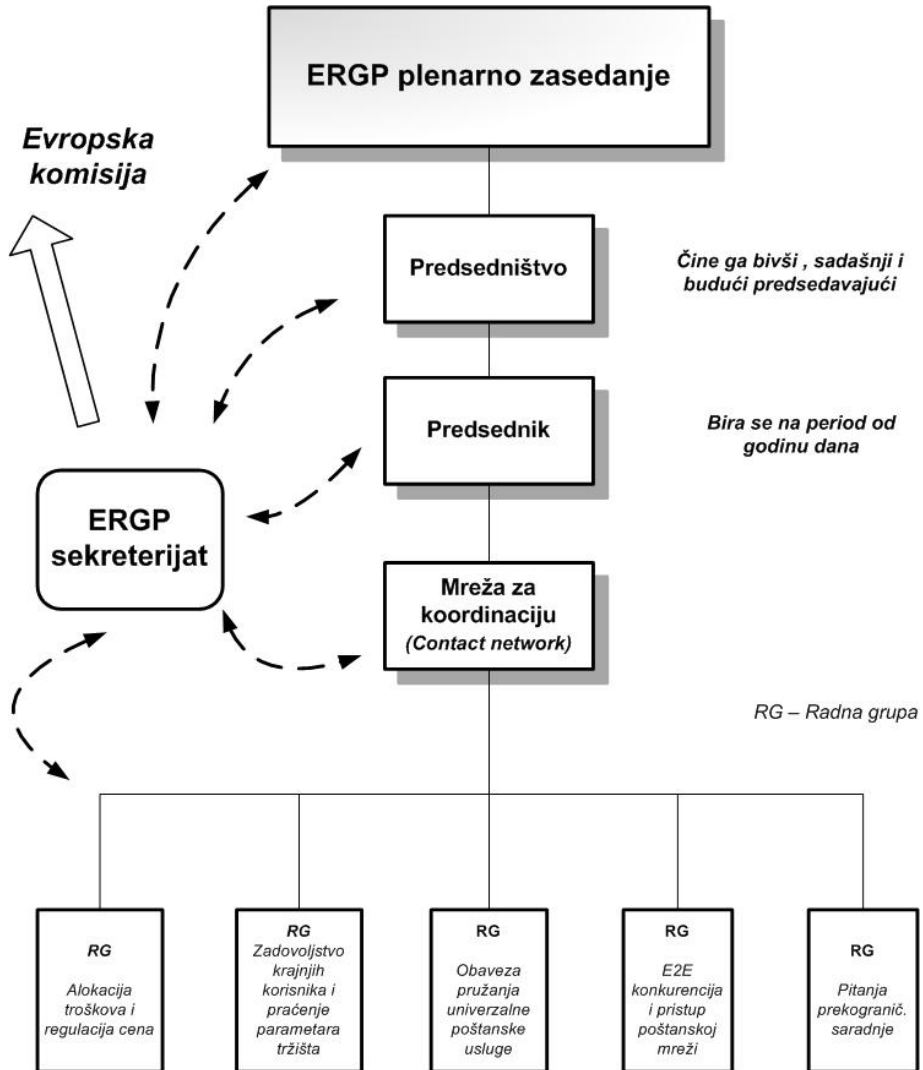
Sve članice učestvuju u pripremi programa rada ERGP-a i donošenju godišnjeg plana. Usvajaju se najaktuelniji predlozi koje će biti teme istraživanja svake radne grupe. U cilju efikasnijeg rada ERGP-a, ove godine se prvi put priprema i srednjoročna strategija rada ERGP-a za period 2017-2020. godine. Sve radne grupe učestvuju u pripremi strategije, koja se usvaja na plenarnom zasedanju.

U petogodišnjem radu ERGP-a regulatorna pitanja je istraživalo 5 ekspertskih radnih grupa:

- regulatorno računovodstvo/regulacija cena (regulatory accounting/price regulation sub group)
- implementacija i evolucija univerzalnog servisa (implementation and evolution of universal service sub group)
- zadovoljstvo krajnjeg korisnika i praćenje pokazatelja tržišta (end-user satisfaction and monitoring of market outcomes sub group)

- prekogranična pitanja-(cross-border sub group)
- konkurencija s kraja na kraj i pristup mreži (E2E competition and access regulation)

Slika 5: Organizaciona šema ERGP-a

5.1.1. Grupa za regulatorno računovodstvo/regulacija cena (WG CA price regulation)

Grupa za troškovno računovodstvo i regulaciju cena (WG CA) u dosadašnjem radu, bavila se analizom postojećih metodologija za alokaciju zajedničkih troškova, analizom i poređenjem troškovnih metoda raspodele troškova u cilju razvijanja boljih regulatornih modela. Analizirala je modele za procenu potencijalnog predatorskog ponašanja ili previsokih

cena davaoca UPU kao i komparativne metode predviđanja troškova u poštanskom sektoru za regulaciju vršne cene (price-cap). U 2016. godini fokus ove radne grupe bio je na efikasnosti davaoca UPU.

5.1.2. Grupa za implementaciju i evoluciju univerzalnog servisa (WG USO)

Polazna tačka projekta ove grupe je definisanje minimalnih zahteva univerzalnog servisa prema Poštanskoj direktivi 2008/6 koji obuhvata dve faze: obračun neto troškova i identifikaciju ekonomskog tereta pri obavljanju UPU i istraživanje mogućnosti za rešavanje pitanja PDV-a univerzalne usluge, kroz obračun neto troška. U 2016. godini istraživanje radne grupe je bilo usmereno na redefinisaniu opsega UPU.

5.1.3. Grupa za merenje zadovoljstva krajnjeg korisnika i praćenje pokazatelja tržišta (end-user satisfaction and monitoring of market outcomes sub group)

Projektni zadatak obuhvata: procenu uticaja liberalizacije poštanskog tržišta, sa krajnjim ciljem da se obezbedi zaštita potrošača u skladu sa odredbama Poštanske direktive. Radna grupa analizira rezultate utvrđene merenjem kvaliteta obavljanja usluga, zadovoljstva krajnjeg korisnika, rešavanje pritužbi i praćenje kretanja na tržištu poštanskih usluga. Ona analizira trendove i ključne indikatore za praćenje evropskog poštanskog tržišta.

5.1.4. Grupa za konkurenciju sa kraja na kraj i pristup mreži (E2E competition and access regulation)

Ova radna grupa se bavi pitanjima (ne)diskriminacije između operatora i konsolidatora u pristupu mreži. Takođe sagledava trenutnu situaciju u Evropi, najbolju praksu po pitanjima pristupa poštanskim adresnim kodovima, adresnim bazama podataka, poštanskim sandučićima, informacijama o promenama adrese, nadoslanju, vraćanju pošiljaka pošiljaocu itd. Rad ove radne grupe se nije odvijao u kontinuitetu, zbog nedovoljne zainteresovanosti konkurencije za pristup mreži.

5.1.5. Grupa za prekogranična pitanja (cross-border sub group)

Rad ove radne grupe je usmeren na identifikaciju različitih pravnih režima koji se mogu pojaviti na tržištu dostave paketa koji su posledica e-trgovine na unutrašnjem i međunarodnom tržištu. U radu je koristila i iskustva iz oblasti telekomunikacija, pa je za 2016. godinu pripremljen zajednički izveštaj ERGP i BEREC-a o smernicama koje se tiču cena, terminalnih troškova i propisa za međunarodne pakete.

5.2. Transparentnost rada ERGP i saradnja sa ostalim institucijama

U radu ERGP saraduje sa konsultantskim kućama koje mu pomažu u sagledavanju problematike tržišta poštanskih usluga, kao što su: WIK Consult, Copenhagen Economics, Swiss economics Frontier Economics... Takođe blisko saraduje sa CEN-om u cilju donošenja jedinstvenih tehničkih standarda posebno sa aspekta kvaliteta usluga i tema značajnih za operatore, a u vezi standardizacije opreme, hibridne pošte, mašina za preradu...

U cilju razmene iskustava i koordiniranja aktivnosti, periodično se organizuju sastanci po aktuelnim temama sa predstavnicima i odeljcima POSTEUROP-a i CERP-a.

Izveštaji i ostali dokumenti iz oblasti rada ERGP-a se javno objavljuju. Na javnoj raspravi učestvuju svi relevantni poštanski entiteti u Evropi, POSTEUROP, javni operatori,

privatna preduzeća, korisnici, udruženja za zaštitu potrošača. Materijali sa javnih rasprava se analiziraju na sastancima radnih grupama i kao izveštaji dostavljaju skupštini na usvajanje. Usvojeni izveštaji predstavljaju podršku odlučivanju EK.

6. Značaj saradnje sa ERGP-om u cilju razvijanja jedinstvenog poštanskog tržišta

Učešće nacionalnog regulatora u radu ERGP-a donosi višestruku korist i olakšava rad i približava nacionalno tržište jedinstvenom evropskom tržištu, što donosi sledeće benefite:

- korišćenje rezultata istraživanja radnih grupa i smernica pri donošenju regulatornih odluka u zemlji,
- korišćenje najbolje prakse i izrade “case study” iz različitih oblasti prilikom uspostavljanja evropskog regulatornog okvira;
- benčmarking i druge metode pri oceni parametara tržišta;
- prognoziranje budućeg kretanja tržišta;
- razvijanje modela za sprečavanje ekscenčnih situacija na tržištu (zaštita konkurencije/ antikonkurentno ponašanje);
- podsticanje efikasnosti u obavljanju UPU na nacionalnom i međunarodnom tržištu;
- razvoj održivog modela UPU na nacionalnoj osnovi;
- zaštita interesa korisnika kroz obezbeđenje UPU i posebna zaštita socijalno osetljivih grupa korisnika;
- podrška razvoju budućih usluga u smislu konvergencije tržišta poštanskih usluga i elektronskih komunikacija (komunikaciona univerzalna usluga);
- veća zaštita korisnika e-komercia, u smislu transparentnosti za on- line prodavce i kupce.

7. Zaključak

Doba digitalizacije u savremenom svetu, s jedne strane dovodi do smanjenja broja tradicionalnih pismonosnih usluga, dok sa druge strane nameće obavezu pružanja sofisticiranih usluga koje će odgovoriti na potrebe sve zahtevnijih korisnika. Pitanje opsega i održivosti univerzalne poštanske usluge, opterećujuća obaveza davaoca UPU, iskazani neto trošak ili izvor prihoda su neki od problema koji prevazilaze nacionalne okvire, a sa kojima se suočava davalac UPU, regulator, zakonodavac i ostali učesnici na tržištu. Svesni kompleksnosti navedene problematike, ali i činjenice da inovativne tehnologije omogućavaju povećanje efikasnosti poštanskih operatora i pružanje boljih usluga za korisnike, navedene međunarodne organizacije svojim delovanjem nastoje da stvore povoljnije uslove za razvoj poštanskog tržište.

Tako je Evropska komisija tokom 2016. objavila Predlog uredbe koju donosi kao jednu od mera u okviru Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta (DSM), kako bi pomogla korisnicima usluga, fizičkim i pravnim licima EU da iskoriste sve prednosti jedinstvenog tržišta. Ovom uredbom će se omogućiti lakša i pouzdanija kupovina i prodaja robe i usluga putem interneta, uz veću transparentnost cena. Takođe, obezbediće se uklanjanje međunarodnih i administrativnih ograničenja uz poboljšanje regulatornog nadzora nad prenosom međunarodnih paketa, kao i mere za sprečavanje antikonkurentnog ponašanja.

Literatura

[1] **Crew M.A, Kleindorfer P.R:** *Progress in the competitive agenda in the postal and delivery sector*, Edward Elgar Publishing, 2009.

- [2] **M.A. Crew and P.R. Kleindorfer** *Reforming the Postal Sector in the Face of Electronic Competition*, Edward Elgar, 2013
- [3] **European Commission:** 'Main Developments in the Postal Sector (2010-2013), Final Report, Directorate General for Internal Market and Services, 2013.
- [4] **European Commission**, *Directives 97/67/EC, 2002/39/EC, 2008/6/EC*,
- [5] **WIK Consult:** Technology and change in postal services – impacts on consumers, Bad Honnef, January 2016
- [6] **WIK Consult:** Design and development of initiatives to support the growth of e-commerce via better functioning parcel delivery systems in Europe, Bad Honnef, August 2014
- [7] **European Commission:** Study on the principles used to calculate the net costs of the postal USO, December 2012
- [8] **European Commission** COMMISSION DECISION establishing the European Regulators Group for Postal Services 2010/C 217/07, 10 August 2010, EC
- [9] **ERGP:** Joint Opinion of the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the European Regulators Group for Postal Services (ERGP), 2015
- [10] <http://www.upu.int/en.html>
- [11] http://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services_en
- [12] http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/postal_services
- [13] <http://www.cept.org/>
- [14] <http://www.cept.org/cerp/>
- [15] <http://www.posteurop.org/>

Abstract: *The European Regulators Group for Postal Services (ERGP) is the body which prepares the materials that are used for decision making, discussion and provide advice to the European Commission (EC, Commission) on postal services. In order to establish a single postal market. it also facilitates the coordination and cooperation between the European Union (EU) and the Commission. This paper examines the impact of the working groups ERGP a decision on the European Commission and the national regulatory authorities as well as the formation of a national policy in the field of postal services.*

Key words: *postal service, ERGP, National Regulatory Authorities, single market*

ERGP INFLUENCE ON THE ESTABLISHMENT OF EUROPEAN UNION SINGLE MARKET OF POSTAL SERVICES

Sonja Gezović, Perica Milić